

Ahmed Ali

(Egipte)

“Egipte ha estat ostatge dels militars des del 1952, quan es va proclamar la república. I quan parlo dels militars no estic atacant les persones que formen part de l'exèrcit, sinó els comandaments.”

Era encara petit quan l'Ahmed Ali va veure, a la televisió, un vídeo que mostrava com uns soldats israelians mataven un nen palestí davant del seu pare. El nen es deia Muhammad al-Durrah, i va morir a la Franja de Gaza el 30 de setembre del 2000. Les imatges li van deixar una empremta profunda. Va començar a interessar-se per la causa palestina i, quan va ser una mica més gran, va començar a treballar amb grups juvenils que donaven suport a persones refugiades de Palestina que vivien a Egipte.

Més endavant, Ali va implicar-se plenament en el Moviment 6 d'Abril, que tindria un paper fonamental en la caiguda del règim de Hosni Mubarak. Diplomata en Informàtica, la revolució va convertir-lo en fotoperiodista. Va publicar en diversos mitjans egipcis (*El Masdr News, Al-Tahrir Newspaper i Vetogate Newspaper*).

Al 2012 va començar a treballar oficialment per la Comissió Egípcia de Drets i Llibertats. Després d'haver estat detingut cinc dies l'estiu del 2014, va assabentar-se a l'octubre del 2015 que havia estat condemnat a 25 anys de presó. Va tenir sort: un advocat amic seu era als jutjats quan va sortir la sentència, i va poder avisar-lo.

Va sortir d'Egipte cap a Uganda, on es va quedar durant dos mesos. Després es va traslladar a Kènia i, al cap de tres mesos, va arribar a Espanya. Va viure primer a València i, actualment, resideix a Madrid. Ha passat pel *Programa de protecció temporal de defensores i defensors de drets humans* d'Amnistia Internacional. Ara, després que li hagin denegat la sol·licitud d'asil, resta a l'espera que li acceptin l'apel·lació.

A Espanya, Ali treballa en un documental sobre la vida de les persones refugiades al nostre país. És coordinador a Europa de la Comissió Egípcia de Drets i Llibertats, i està implicat en una campanya de defensa dels drets humans en el treball de la llar al Líban. A més, ha donat els primers passos per crear una organització de drets humans a Espanya que treballi per als països mediterranis.

Nova dictadura, velles estructures

“El president Mubarak ha decidit que deixarà el càrrec i ha demanat al Consell Suprem de les Forces Armades que assumeixi les gestions del país”. Les paraules pronunciades l'11 de febrer de 2011 per Omar Suleiman, nomenat dies abans vicepresident de la República d'Egipte, van desfermar l'alegria a la plaça Tahrir d'El Caire. Milers de persones s'hi havien aplegat des del 25 de gener per reclamar reformes polítiques, la fi de la violència policial i la millora de la situació econòmica a Egipte. Tahrir havia estat l'epicentre de la revolta, però tot el país s'havia mobilitzat.

La nit del dia 11 posava punt i final a tres dècades de govern autoritari de Hosni Mubarak, tres dècades amb l'estat d'emergència vigent. En paraules de l'analista del CIDOB Roberto Ortiz de Zárate, “els fraus de llei, la corrupció generalitzada, les maniobres successòries en favor del seu fill Gamal i el fracàs socioeconòmic van acabar alienant a Mubarak, en el seu paper de dictador paternalista, indispensable i presumptament benèvol, la legitimitat dels seus governats”. La creixent oposició amb què es

va trobar Mubarak a l'interior del país contrasta escandalosament amb “el respecte i fins i tot la gratitud” que Occident li va mostrar fins poc abans de la seva caiguda.

Fotografia: Jonathan Rashad.

Set anys després, la dictadura de Mubarak ha estat substituïda per la del general Abdel Fattah Al-Sisi. En el camí queda un fracassat procés de transició, un breu i feble experiment democràtic que va finalitzar l'estiu del 2013 amb una nova apropiació del poder per part de l'estament militar.

Al-Sisi va arribar a la presidència del país al maig del 2014, després d'unes eleccions celebrades en un context de dura repressió contra qualsevol veu opositora. Aferrat al poder, va revalidar el seu càrrec la primavera passada en uns nous comicis, entre denúncies de suborns i amenaces. És prou significatiu que, en un país on el vot és obligatori, la segona força la representessin els vots nuls (més d'un milió de paperetes), alguns dels quals van optar irònicament pel jugador de futbol del Liverpool Mohamed Salah.

L'Egipte actual és ben lluny de les expectatives dels milers de persones que al 2011 van acollir amb eufòria la caiguda de Mubarak. La frustració no deriva només de la mà de ferro que silencia tot tipus de dissidència. També hi juguen el seu paper l'economia, empobrida i debilitada, i la insurgència terrorista. Ambdues posen de manifest la incapacitat del règim per garantir la seguretat i la prosperitat econòmica promeses.

Ara bé, com plantejava al març el polítòleg i periodista Ricard González, no s'albira encara el final de l'era Al-Sisi; sobretot, si es té en compte el suport internacional de què disposa el dirigent i l'aparent fidelitat de l'aparell estatal. De totes maneres, els motius que van llençar als carrers la ciutadania egípcia al 2011 continuen plenament vigents. “Si el règim no ofereix a les noves generacions una vida digna, tard o d'hora tornaran els aires de revolta”, advertia González.

Fotografia: The White House.

Una gran presó de periodistes

La repressió que afecta el conjunt de la ciutadania egípcia s'ha aplicat amb força contra els altaveus d'informacions que posen el règim en qüestió. El periodisme, la fotografia, els blogs i les xarxes socials són objecte d'atacs i agressions constants.

Reporters Sense Fronteres (RSF) situa Egipte en el lloc 161 dels 180 països que conformen la Classificació Mundial de la Llibertat de Premsa. Des de l'organització denuncien que Egipte s'ha convertit en “una de les majors presons del món” per a periodistes. N'hi ha que han passat anys en presó preventiva, a l'espera d'un judici o sense que ni tan sols s'hagin presentat càrrecs en contra seva. Altres han estat condemnats injustament a llargues penes de presó, fins i tot a cadena perpètua.

Com expliquen des d'RSF, hi ha tot un arsenal jurídic que serveix de suport a les progressives retallades a la llibertat de premsa. Així, per exemple, la llei contra el terrorisme d'agost de 2015 obliga a respectar la versió oficial dels fets quan es cobreixen atemptats. En bona part del Sinai, fer de periodista o defensar els drets humans està directament prohibit. Per norma general, informar de manera independent sobre qualsevol operació militar o parlar de temes controvertits, com la inflació o la corrupció, implica obrir la porta a patir accions repressives.

Els cossos de seguretat i intel·ligència no només han intentat controlar la premsa. En els darrers anys, a més, han adquirit de manera indirecta mitjans de comunicació influents. Pretenen fingir l'existència d'una esfera pública que es troba, en realitat, aixafada? Probablement, però no hi ha dubte que no ho aconsegueixen.

Fotografia: Tahrir Institute for Middle East Policy.

Entrevista

Ets diplomat en Informàtica. Com vas fer el pas cap al fotoperiodisme?

Havia estudiat Informàtica i estava treballant en una companyia francesa a Egipte quan va esclatar la Revolució de Gener [de 2011]. Totes les notícies i canals egipcis donaven suport a Hosni Mubarak i el seu partit; la gent jove vam decidir transmetre la veritat, explicar què estava passant als carrers d'Egipte. Vam crear un web on mostràvem les manifestacions i les concentracions. Treballàvem com un diari, transmetent la veritat sense prendre partit.

Com vas viure la caiguda de Mubarak?

L'11 de febrer va ser per a mi una veritable victòria de la voluntat del poble egipci, especialment de la gent jove, el principal motor de la revolució. En el moment en què Mubarak va renunciar, era a la plaça Tahrir. Vaig ser molt feliç, va ser el millor moment de la meua vida. Vaig sentir que Egipte es convertiria en un dels països més importants del món, un país respectat en tots els àmbits de la ciència i la política. Vaig pensar que el temps de la dictadura s'havia acabat i que seria lliure. No puc explicar bé què vaig experimentar en aquell moment, però em vaig sentir com un ocell lliure sense restriccions.

Has criticat l'enduriment del règim egipci després de l'era Mubarak.

La situació actual a Egipte és molt pitjor. Per exemple, durant deu anys Mubarak va tenir 10.000 presos polítics; en els dos primers anys de l'era Al-Sisi, n'hi havia 61.000. Amb Mubarak hi havia oficines d'organitzacions internacionals de drets humans, però ara se n'han tancat moltes, tant internacionals com egípcies. Amb

Mubarak hi havia molt poca llibertat de premsa, però amb Al-Sisi no hi ha cap periodista contrari al règim que pugui treballar a Egipte. També en termes econòmics, en l'era Mubarak l'euro equivalia a 6 lliures egípcies, mentre que ara equival a 21 lliures egípcies.

Podria posar molts exemples. Tot i així, cal remarcar que l'època de Mubarak va ser també molt negativa. La revolució contra el seu règim va ser un dels majors esdeveniments polítics en la història de l'Egipte modern.

Hi ha hagut canvis positius a Egipte després de la revolució?

La revolució va enfortir la cultura política de molts egipcis, especialment del jovent. En l'època de Mubarak hi havia pocs joves que parlessin de política i assumptes socials, però després de la revolució això va canviar. Molta gent jove va començar a conèixer els seus drets i a ser conscient del paper que jugava en la societat. Abans, la gent tenia por de parlar i reclamar els seus drets. Ara ja no.

Has defensat els drets dels Germans Musulmans però políticament t'hi oposes. Quina és la teua visió per a Egipte?

Des de la infància he estat contrari als corrents religiosos. Somio un Egipte democràtic, on totes les orientacions polítiques convisquin sense racisme i sense el domini d'un partit al poder. Per això, estic en contra de la Germandat Musulmana i les seves idees. Però és clar que he de defensar-los, perquè són éssers humans i m'oposo a la injustícia contra qualsevol ésser humà, fins i tot si no hi estic d'acord en qüestions polítiques o ideològiques.

Sóc encara membre del Moviment 6 d'Abril, que és el més proper als meus pensaments i la meua orientació política. En aquest moviment no hi ha ideologia: s'hi poden trobar islamistes, gent d'esquerra, seculars, liberals, socialistes i comunistes. Quan va néixer aquest moviment, volíem crear un petit país on tot l'espectre pogués viure sense problemes. Ho hem aconseguit, i ara volem transmetre aquesta experiència cap al conjunt d'Egipte. No és fàcil, però ho intentem, i si no ho aconseguim, ho tornaran a provar els nostres fills en el futur.

+ informació:

www.facebook.com/ecrf.net
https://twitter.com/ECRF_ORG